

9. Ermita de la Pietat

L'art prehistòric

Accés directe:

Sortida 42 de l'AP-7 (Ulldecona). Entrem a Ulldecona i continuem per la T-331 en direcció a Santa Bàrbara; a uns 6 km trobarem l'indicador de l'ermita de la Pietat.

L'ermita, situada a les estribacions de la serra del Godall, és el balcó de la plana interior del Montsià. Un lloc resguardat que des dels primers poblaments d'aquestes terres ha servit de refugi i talaia de les terres baixes. Els abrics prehistòrics són plens d'escenes de caça d'animals desapareguts des de fa temps.

L'ERMITA DE LA PIETAT

Està situada a la serra del Godall, dominant tota la vall d'oliveres de la plana interior de la serra del Montsià, que li tanca la sortida al mar. Aquesta plana és travessada per l'AP-7 i la línia de tren del corredor mediterrani.

L'accés a l'ermita es fa per una carretera asfaltada que va pujant entre xiprers i capelletes del calvari. Quan arribem a dalt de tot, ens trobarem amb una plaça exterior que fa de balconada a la plana i a la serra del Montsià.

Pintures rupestres d'una escena de caça.

L'ermita és una edificació que té trets romànics i gòtics, una església i una hostatgeria, amb un porxo central que comunica aquestes dues parts.

El porxo obert està pràcticament dins del contrafort de pedra de la serra. A un costat hi ha una porta petita que dona accés a una estança, que és una cova emblanquinada on hi ha una font d'aigua fresca d'una cisterna.

Les coves o abrics a cel obert dels contraforts calcaris d'aquesta serra s'han utilitzat des dels primers temps de la presència humana. Els primers pobladors que hi van viure fa uns 4.000 o 5.000 anys, van deixar a les parets rocoses d'aquests abrics el seu art.

L'ART RUPESTRE LLEVANTÍ

Les pintures rupestres de la serra de la Pietat són les més importants de Cata-

lunya i van ser declarades patrimoni de la humanitat l'any 1998 per la Unesco. Per arribar a aquests abrics prehistòrics hem de seguir una petita sendera que surt al final de la plaça de l'ermita. El caminet va resseguint el costat del cingle calcari de la serra, que es va obrir de tant en tant amb una cavitat a cel obert. Veurem unes escales metàl·liques que ens portaran davant mateix de les pintures que hi ha a cada un dels abrics i que es troben per sobre nostre.

Es tracta d'un conjunt d'onze abrics neolítics que són una mostra de la millor expressivitat artística del denominat art rupestre llewantí. La característica principal d'aquestes representacions són el traç esquemàtic i la sensació de moviment en les figures d'homes i animals. Podem veure escenes de caça: caçadors amb arcs i fletxes capturant cérvols i cabres.

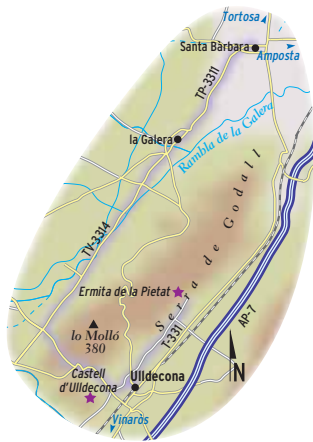
Des d'aquests abrics podem imaginar aquells habitants prehistòrics dominant la vall a recer de les feres i dels enemics, preparant les jornades de caça, invocant els esperits benefactors de la cacera i pintant les figures a les parets rocalloses d'aquesta serra.

Església de Sant Lluç, a Ulldecona.

Ruta 9. D'Ulldecona a Santa Bàrbara

Ruta: ermita de la Pietat - Ulldecona - la Galera - Santa Bàrbara
Longitud: 25 km
Temps: un matí

• L'antic convent de Sant Domènec és avui en dia l'ajuntament d'Ulldecona. Ens trobarem amb una gran porta d'entrada amb arc i, dins un pati exuberant de verd, el delicat claustre renaixentista del convent amb cinc arcs per banda. A l'altre costat de carrer hi ha la Casa de la Cultura, situada a l'antiga església

Castell d'Ulldecona.

del Roser, amb quatre capelles d'estil renaixentista. L'església de Sant Lluc, al centre neuràlgic d'Ulldecona, és d'estil gòtic català i va ser construïda entre els segles XIV i XV. Val la pena veure la capella del Santíssim, decorada amb ceràmica d'Alzira. La carta de població de l'actual Ulldecona data de l'any 1222.

• El modernisme té presència a Ulldecona. En arribar a l'església segur que ens fixem en els pèrxens, com en diuen a Ulldecona, el lloc tradicional per fer l'aperitiu a la fresca, a la galeria porxada de la plaça Major, on una de les cases ens sorprendrà: la de la Feligresa, obra de l'arquitecte Cèsar Martinell, l'arquitecte dels cellers, una joia modernista en què destaquen els esgrafiats de la façana amb la bandera catalana com a figura central.

Si seguim pel carrer Major i agafem la carretera que va a la Galera, arribarem al desviament del castell. L'origen de la població d'Ulldecona és un assentament que s'inicia al voltant d'un turó, des de l'època dels ibers i els sarraïns, i un castell construït sota el control dels hospitalers al segle XII.

• El castell d'Ulldecona és un recinte emmurallat dalt d'un turó, amb quatre portes d'accés. A dins hi ha la torre-palau dels Hospitalers, una torre quadrada amb dos pisos grans i tres finestres, i les restes d'una torre cilíndrica d'uns cinc metres de diàmetre i deu d'alçària.

Terrissa de la Galera.

Si continuem per la carretera per on hem arribat al castell ens trobarem amb una cruïlla: hem d'agafar el desviament en direcció a la Galera (TV-3314).

• La Galera, terra d'oliveres i de terrissa. Tot el paisatge és un mar d'oliveres: l'oli és la base de l'economia de la Galera. Podem aprofitar per comprar-hi un oli de qualitat.

A la Galera es conserva encara l'ofici dels terrissaires a l'antic barri de terrissers. Una família encara cou, en un forn de llenya, cànters, gerres, abeuradors i cadups.

Santa Bàrbara és un petit centre de serveis a l'interior. Aquesta població que ha crescut en l'encreuament de carreteres té una oferta tradicional de restauració i allotjament de qualitat.

Camp d'oliveres.

ALLOTJAMENT

HOTELS
Ulldecona:
 Bon Lloc*
 Ctra. Vinaròs, s/n.
 977 720 209.

Santa Bàrbara:
 Arasa*
 Major, 31.
 977 718 120.
 Diego**
 Ctra. La Galera, s/n.
 977 719 017.
 Venta de la Punta**
 Major, 207-209.
 977 719 095.
 977 718 661.

CASES DE PAGÈS

La Galera:
 La Sorteta.
 Tarragona, 3.
 977 718 329.

RESTAURANTS

Ulldecona:
 Casa Santi.
 Murada de Baix, 89.
 977 721 212.
 Celedoni.
 Pl. Església, 4.
 977 573 103.
 El Rebost.
 Calvari, 57.
 977 573 218.
 La Parra.
 Salvador Vidal, 41.
 977 721 258.
 Les Moles.
 Ctra. la Sénia, km 2.
 977 573 224.

La Galera:
 Can Joan.
 Sant Josep, 13.
 977 718 571.
Santa Bàrbara:
 Can Llorens.
 Major, 34.
 977 719 666.
 Restaurant Arasa.
 Major, 31.
 977 718 120.
 Restaurant Venta de la Punta.
 Ctra. Madrid, 2.
 977 718 661.
 977 719 095.

COMPRES

Terrissa típica a la Galera.
 Oli a Santa Bàrbara i Ulldecona.

CALENDARI DE FESTES I FIRES

Ulldecona:
 Festa Major. Mare de Déu de la Pietat, 25 d'agost, 3 de setembre. Festes i Fira de Sant Lluc, 19-22 d'octubre. Festa medieval al Castell, primera setmana de juliol.

La Galera:
 Mercat medieval. 10-11 de juny. La Passió d'Ulldecona, març, abril i maig.

Quinquennals (anys acabats en 4 i 9).
La Galera:
 Festes Majors. Sant Llorenç, 10 d'agost. Pessebre vivent, Desembre-Gener. Fira de la Terrissa, 1 de maig.

Santa Bàrbara:
 Festes Majors. tercera setmana de juliol. Festa Patronal de Sant Gregori, 9 de maig. Santa Bàrbara, 4 desembre. Fira de l'Oli Novell, segona quinzena de novembre.

DIES DE MERCAT

Ulldecona:
 Divendres.
La Galera:
 Dissabte.
Santa Bàrbara:
 Dissabte.

INFORMACIÓ TURÍSTICA

Oficina de Turisme d'Ulldecona
 Major, 49.
 977 573 394.